

Univerzita Karlova v Praze
1. lékařská fakulta
Ústav teorie a praxe ošetrovatelství
128 00 Praha 2, Studničkova 5

posudek oponenta

Název práce: Plánované porody doma v České republice

Autor: Bc. Marína Vlhová

Vedoucí práce: PhDr. Alena Mellanová, CSc.

Oponent práce: MUDr. Jiří Hanuš, CSc.

Téma, které si autorka vybrala je velmi aktuální a má značnou publicitu. Má samozřejmě, jak své zastánce, tak i odpůrce v odborné i laické veřejnosti. Mezi lékaři – porodníky převažuje mínění, že porod v domácnosti je spojen se značným rizikem, často i fatálních komplikací ohrožujících rodičku i plod. V tomto ohledu ale doposud chybí kvalifikovaný a věcný výzkum. Domácí porody jsou tudíž stále zahaleny „tajemstvím“. Odhaduje se, že v současnosti proběhne ročně v naší republice kolem 200 těchto porodů. Je proto třeba této skutečnosti věnovat patřičnou pozornost, získat validní informace a data a z toho vyvodit relevantní závěry. Jak autorka uvádí, je tedy stále porod doma „jablkem sváru, kde zatím neexistuje žádný, pro obě strany, přijatelný kompromis“.

Hlavním **cílem** studie bylo zjistit charakteristiku a motivaci žen, které se rozhodly porodit doma.

Text práce má 110 stran, z toho 57 část teoretická a 53 empirická. V **teoretické** části je zevrubný přehled historie porodnictví a současné porodnické péče a praxe. Široce jsou rozvedeny názory a důvody zastánců i odpůrců a rovněž výhody a nevýhody porodů doma. Zmíněna je i otázka legislativy a právní odpovědnosti. Tento systematický a vyčerpávající úsek své studie autorka čerpala z bohatého písemnictví. K této části nemám žádné podstatné připomínky – až na 3 drobnosti:

1. správné jméno francouzské porodní asistentky je Margerite Du Tertre (s. 11),
2. první porodnická klinika v Praze nebyla v přestavěném kostele sv. Apolináře, ale v nadačním domě u kostela sv. Apolináře – ten dům tam dosud stojí (s. 15),
3. Hugh Chamberlen nepředvedl v Paříži svůj první klešťový porod, protože ty již delší dobu prováděl v Anglii (s. 13).

Empirická část je výsledkem retrospektivního výzkumu u 70 žen, které plánovaně již doma porodily (celkem 89 porodů) v letech 1990 – 2007. Metodice a zpracování nelze nic vytknout. Získané informace byly systematicky uspořádány do tabulek a grafů a vhodně komentovány. Vypracování je na velmi dobré úrovni.

Z **výsledků** šetření vyplynuly, mimo jiné, tyto zajímavé informace:

1. průměrný věk žen v době porodu byl poměrně vysoký – 29 let a 39% bylo ve věku 29 – 32 let,
2. více než polovina má vysokoškolské vzdělání a většina žije v uspokojivém partnerském vztahu,
3. téměř $\frac{3}{4}$ jsou nábožensky založeny,
4. polovina již měla zkušenost s domácím porodem,
5. téměř polovina měla negativní zkušenost s porodem v ústavu,
6. pouze 61% porodů byla přítomna porodní asistentka !!!,
7. porodní poranění (není uvedeno jaké) bylo u 42% porodů a ve 48% z nich nebylo údajně nutné žádné chirurgické ošetření suturou. Je známo, že neadekvátně ošetřená porodní zranění přináší obtíže (inkontinence moče a stolice, sexuální dyskomfort, apod.).
8. stav novorozence hodnotila většinou porodní asistentka a pouze u 11% pediater – a to do 24 hodin po porodu pouze u čtvrtiny případů. Sami rodiče zhodnotili stav ve 27% !!!,
9. většina žen uvedla, že „... porod byl úžasný zážitek ...“ a neměla o svém rozhodnutí porodit doma žádnou pochybnost a opět by absolvovala porod doma. Skoro polovina žen řekla, že „... porod doma je cesta ke kořenům, tradici a normálu ...“ apod.

Některá z těchto zjištění pokládám za zajímavá a některá za znepokojivá. Autorka téma domácího porodu zaujalo pro „svou přirozenost“ a vyslovila v diskusi názor, že „... porod doma je sice kontroverzní, ale je také nejpřirozenější z přirozených“. Porovnála výsledky své sondy s výsledky dosud u nás jediné odborné studie Centra aktivního porodu z roku 2004 a konstatovala, že se prakticky shodují. Problém vidí, mimo jiné (legislativa, pojištění, apod.), i v tom, že je stále málo dostatečně vzdělaných porodních asistentek ochotných převzít odpovědnost při porodu doma. Rovněž zdůraznila nutnost vhodné informovanosti veřejnosti o těchto porodech, na jejímž základě se budoucí rodička může rozhodovat.

Seznam použité **literatury** je bohatý, obsahuje 91 položek, které většinou nejsou v textu specifikovány. K práci je přiloženo 8 **příloh**.

Text je zpracován pečlivě a účelně, systematicky, přehledně a srozumitelně. Až na ojedinělé gramatické chyby a „slovakismy“ je formálně na vysoké úrovni.

Celkové hodnocení: studie přináší aktuální informaci o dané problematice, která může být vhodným přínosem a základem pro další výzkum v této sféře. Mám za to, že by bylo dobré, se problému věnovat i dále z nezáužatého odborného hlediska.

Otázky k obhajobě:

1. co si představujete pod termínem „přirozený porod“?
2. jaký spatřujete rozdíl mezi „nejpřirozenějším z přirozených“ porodů doma, od spontánního, fyziologického t. j. normálního porodu v ústavu?

Klasifikace: navrhuji stupeň – výborně

V Praze dne 23. 5. 2007

MUDr. Jiří Hanuš, CSc.

